

**ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

У сучасних умовах світової інтеграції активно формується нова філософія суспільства, у межах якої переосмислюються ціннісні орієнтири й стратегії людського буття для подолання негативних наслідків дискримінаційних процесів у соціумі. Такі соціокультурні очікування суспільства безпосередньо віддзеркалюється в організації, функціонуванні й розвитку системи освіти України, до якої кожному громадянину, незалежно від його соціального статусу, стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має забезпечуватися рівний і справедливий доступ. Цей інтегративний принцип історично закладено ще в Усесвітній декларації прав людини, ухваленій у 1948 році. Із того часу апробовано три моделі інклюзивної освіти - медичну, нормалізаційну та соціальну. У зв'язку з ратифікацією Україною Конвенції ООН про права дитини (1989 р.), Усесвітньої декларації «Освіта для всіх» (1990 р.), Саламанської Декларації (1994 р.), Дакарської Декларації (2000 р.) інклюзивна освіта набула дедалі більшого визнання й поширення.

Отже, нині інклюзія стала пріоритетною в освітній політиці нашої держави. Про це свідчать розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року» (від 03.12.2009 р.) та накази Міністерства освіти і науки України «Про затвердження плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки» (від 11.09.2009 р.), «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти» (від 01.10.2010 р.), «Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у

загальноосвітніх навчальних закладах» (від 09.12.2010 р.). Згідно із цими директивами обговорюється проект «Порядок організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах». У цьому контексті актуальною проблемою постає особистість педагога, який має бути провідниками ідей людиноцентризму, демократичності, гуманізму, толерантності й здатним забезпечити когнітивно-пізнавальні, культурно-комунікаційні й творчо-розвивальні позитиви інклюзії.

Тому в теорії і практиці професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів залишаються донині нерозв'язані суперечності між:

- тенденцією до інклюзії в соціумі й системі загальної освіти України й неврахуванням цього факту в процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів;

- вимогами, висунутими умовами нагального впровадження інклюзивного навчання в початкову ланку загальної освіти, та їхнім невиконанням через нестачу відповідно підготовлених педагогів;

- потребою початкової школи в учителях, здатних якісно виконувати професійну функцію інклюзивного навчання школярів, успішність якого значною мірою забезпечується завдяки креативній терапії, та неготовністю нинішніх випускників педагогічних факультетів ВНЗ до цієї роботи;

- об'єктивною необхідністю започаткувати у ВНЗ систему підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти й нерозробленістю належного наукового обґрунтування теоретичних і практичних основ організації цього процесу;

- наявним потенціалом фахово-методичних дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності й відсутністю модифікації їхнього змісту, форм і методики викладання.

Отже, недостатня розробленість проблеми підготовки майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності на етапі започаткування інклюзивної освіти, а також потреба вищих навчальних закладів у теоретично обґрунтованій концепції та практично спрямованій моделі такої підготовки й зумовлюють актуальність висунутої проблеми.